

Csapó Balázs

SZAMIZDAT ÉS DÉLI NAPLÓ

Elöljáróban szeretném kiemelni, hogy meglehetősen személyes hangvétellel nem csak a szamizdatról fogok beszélni, hanem inkább arról, hogy ma hogyan látom az akkori dolgokat, eseményeket, természetesen a szamizdat kiadását és terjesztését is.

A 70-es évek végén, a 80-as évek elején talán senki sem bízott abban, és talán reménykedni sem mert, hogy az egyre gyengülő diktatúra belátható időn belül szét fog esni. De mégis megtörtént, jó 10-15 évvel később!

Manapság, a 2010-es évek második felében ugyancsak senki sem bízik abban, hogy az egyre korruptabbá váló diktatúra belátható időn belül szét fog esni. Vajon mégis, mikor következik be?

1978-80-ban az utolsó egyetemi éveim alatt már aktívan szerveztük Szegeden az ún. „repülő egyetem” előadásait albérleteinkben, vagy éppen akinek volt, annak a lakásán.

Előadóink közsímbert ellenzékiek, filozófusok, közgazdászok, történészek, szociológusok, művészek voltak, többek között: Bence György, Csóri Sándor, Demszky Gábor, Kenedi János, Kiss János, Konrád György, Magyar Bálint, Rajk László, Solt Ottília, Szabó Miklós, Szilágyi Sándor, Tamás Gáspár Miklós, Vajda Mihály.

Tudtuk, hogy a hatalom részéről megfigyeltek, adatokat gyűjtöttek rólunk, ezeket az eseményeket dokumentálták, többször fényképezték az illegális találkozókra érkezőket.

Igyekeztünk magnószalagra rögzíteni az előadások anyagát. Később ezeket legépeztük, illetve minimális díjért legépeztettük. Néhányunknak lehetősége volt, hogy eljusson Nyugat-Európába (ami meglehetősen nehezen ment akkor), és a nyugati emigrációban könyv alakban megjelent és sikeresen – gyakran Jugoszlávián át – hazacsempészett szamizdattal együtt sokszorosítottuk ezeket a dokumentumokat.

Tulajdonképpen ez volt a hazai szamizdat. Egész „iparágat” szerveztünk a gyártására. Mindenkinek megvolt a feladata: az anyagok összegyűjtése, szétosztása a gépelőknek, megfelelő mennyiségű és minőségű papír beszerzése; hangszalagról gépelés vagy papírról újragépelés; a kész anyag begyűjtése; esetleg köttetése. A sokszorosításra csak írógépeket és nagyon ritkán titokban, stencilt tudtunk használni. Az elektromos írógébbe kevesebb, a mechanikusba több, a selyempapírhoz hasonló vastagságú papírt tudtunk befűzni. A 8. lap még – ugyan nehezen –, de olvasható volt. Sokan – munkahelyüket tekintve titkárnők, gépírók, az én kapcsolattrendszeremben majd' tucatnyian – voltak a bedolgozóink. Érdekességként

érdemes megemlíteni, például Antalffy György jogászprofesszor úr rektorsága idején az ő titkárságáról is volt „bedolgozónk”. A rektori hivatalban, munkaidő alatt, az egyetem írógépén, az egyetem papírját felhasználva készült „a szamizdat”. Volt nőgyógyász orvos is, aki az ügyeleti idejében gépelt.

Az elkészült anyag egy részét helyben mi osztottuk szét a kapcsolatrendszerünk segítségével. Ezek a csatornák csak részben voltak ismertek még előttünk is. Előfordult, hogy egy ügyvédi munkaközösségen belül – talán nyolcan lehettek –, ketten is olvasták, sőt terjesztették is, de egymás előtt titokban! A szamizdat jelentős részét azonban Pestre, a „Rajk-butikba”, a Galamb utcába vittük – és onnan, természetesen rendszeresen bőrendnyi más szamizdatot hoztunk Szegedre.

Mindezt titokban, konspirációs módszerekkel csináltuk. Legalábbis azt hittük, hogy titokban. (Jóval később, több mint tíz évre rá derült ki, mikor már betekintettünk a saját megfigyeléses dossziénkba, hogy bizony közöttünk is voltak, akiket bár barátunknak hittünk, rendszeresen jelentettek rólunk. Számomra B. Gy. volt a legnagyobb „meglepetés”!)

Utolsó egyetemi évemben (1980) az évfolyamfelelősömet felkereste egy nyomozó az Elméleti Fizika Tanszéken, érdeklődött felőlem – ami azt jelentette, hogy bizonyos információik voltak a tevékenységünkről. Megfigyeltek, és hagyták, hogy csináljuk.

1980-ban, a diplomaszerezés évében – mivel más állást nem találtam – a Déri Miksa, majd a 600. sz. szakközépiskola kollégiumába kerültem dolgozni.

82-ben beiratkoztam az ELTE BTK-ra, levelezőn, filozófia szakra.

Rendszeressé váltak a pesti útjaim, jelentősen megnövekedett a szamizdat szállítmányaink mennyisége. Gyakran Hamburger Mihálynál, ritkábban Tamás Gáspár Miklósnál aludtam. A Rajk-butiknak rendszeres „beszállítói és vevői” voltunk.

Közben megpályáztam a SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézetének egy tanársegédi állását. A kinevezés előtt fel kellett menni a minisztériumba Pestre, ha jól emlékszem a Marxista-Leninista Főosztályra. Furcsa módon nem akadtam fenn egyik szűrőn sem, a kinevezésemet a rektor alá is írta 1983 elején. Munkába azonban nem tudtam állni.

Rajk Júlia meghalt 81-ben, 82-ben „bekeményítettek”, a legfelsőbb politikai szinten döntés született a Rajk-butik felszámolásáról. Ez ’83 januárjában meg is történt. Engem így érintett:

Február 2-án az ELTÉ-n dialektikus materializmusból vizsgáztam. Utána Hamburger Miskánál voltam estig, majd a vonathoz Rajk Laci és talán Demszky Gábor vagy Magyar Bálint kihozott két kisebb bőrend szamizdatot. Ekkor már nagy volt a felbolydulás, Pesten és vidéken is, élesben figyeltek, követtek bennünket. Megérkezés után Szegeden „leadtam” a két csomagot a Mars – akkor Marx – téren Rékasi

Jánosnak. (Mint később kiderült, ténylegesen bele is ütköztem a megfigyelőmbé, mikor a kapun mentem be a bőröndökkel.)

Másnap hajnalban 5 órakor 4 nyomozó jött az Ipoly-sori lakásunkra. A „különítményt” Márton István, későbbi városi főkapitány-helyettes vezette. Édesanyám is nálunk volt, ő vigyázott a nagyobb, 3 éves kislányomra két hétig, ugyanis előtte 10 nappal született a második kislányom. Anyukám másodszor élte át: édesapámat 56-ban vitték el, engemet 83-ban. Fogkefét hozzon! – mondták. (Meg kell jegyezni, kimondottan rendesek voltak a nyomozók. El is bizonytalanodtak egy kicsit, ugyanis El Kazovszkij festő barátomtól kaptam egy fából készült vázát, amelyre egy „Szolidaritás” matricát ragasztottunk. Viszont a Szovjetunióban készült, ciril volt a felirat. Amíg csak a „Szolidaritás”-t látták, azt is le akarták foglalni, amikor azonban meglátták a ciril betűs feliratot, letettek a szándékukról: az oroszokat már nem akarták belekeverni.)

Vizsgálati fogságba kerültem. Az első kihallgatáson, miután beértünk a rendőrségre, egy nyomozó őrnagy azt kérte, írjam le a kapcsolataim nevét, segít lakáshoz jutni. Miután mondtam, hogy nem, csak ennyit válaszolt: „Csapó urat szovjet és államellenes összeesküvés miatt 2-8 évre kivonjuk a forgalomból. Mehet”!

A büntetőeljárás – a sors furcsa fintonaként – „Rajk László és társai” ellen folyt! [Lásd 1. sz melléklet: „Rajk László és társai”]

A kabátomat és a cipőmet levettették, papucsot adtak, a cellámat felöntötték klóros vízzel. A cellában csak egy priccs és egy kübli volt. És hideg! De olyan hideg – február 3-án (a névnapomon) –, hogy a kihallgatásomon egy darabig nem tudtam megszólalni, annyira dideregtem és vacogtam a hidegtől. És a „smasszerokról” már nem lehet elmondani, hogy rendesek voltak: folyamatosan zaklattak, csapkodták az ajtót – még éjszaka is. Második alkalommal az ügyész, aki a nyomozást és a kihallgatásokat vezette, kiküldte a rendőröket az irodájából, ahová vittek, felsorolta, hogy mit fog kérdezni, és arra én mit válaszoljak. Persze meglepődtem, de azt is elmondta, hogy Demszky-vel együtt járt egyetemre, és ismeri is. Három nap múlva kiengettek. De kirúgtak az állásomból, az egyetemen meg sem kezdhettem a munkát. Az ezt követő héten volt a doktori avatásom az egyetem Dugonics téri épületében, ahová – tartván az esetleges újra letartóztatásomtól -, álruhában mentem be, majd az épületben öltöztem át.

A szabadulásom/kiengedésem után voltak akik segítettek (például Ilia Mihály tanár úr), voltak, akik inkább elkerültek, nehogy bajba kerüljenek ők is. Hamburger Miska barátom tanácsára levelet írtam Aczél Györgynek a „méltánytalan eljárás miatt” (Aczél György jó barátja volt Miska édesapjának, keresztaapja Miskának). Felhívtak a „Fehér-házba”, ahol Aczél elvtárrsal való kb. 5 perces találkozás után mindent megígérték: mindenben segítenek, hogy megfelelő munkát kapjak, és talán egy kicsit túlzásba is vitték ezt a házkutatást, vizsgálati fogságosdít.

De a levelükben már értésemre adták, hogy ideológiai tárgyat nem taníthatok, csak matematikát és fizikát. *[Lásd 2. sz melléklet: MSZMP KB levele]*

Ennek ellenére Székely Sándor (aki hamarosan városi első titkár lett) aktív közbenjárására jó darabig nem kaphattam munkát, nem vettek fel sehová.

Pedig állások voltak: a Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Szakközépiskola (Kálvária sgt. 1.) igazgatónöje például szívesen felvett volna. Korrektül tájékoztattam a „háttéreseményekről”, majd átmentem Székely úr irodájába (Tisza Lajos krt. 41.), mert az ő hozzájárulása, mondhatni engedélye kellett, hogy felvehessenek. Mondta, rendben. Sőt, „Csapó elvtárs, magáért dobog a szívem, ilyen elvtársakra van szükségünk”! Mire azonban visszaértem a Kossuthba – az állás betöltésre került! (800 méter, 10 perc!)

Nemsokára a büntetőügyünket lezárták sajtórendészeti vétség megállapításával, az elkobzott szamizdatot nem kaptam vissza. *[Lásd 3. sz melléklet: Végzés]*

Pár évvel később írásban kértem, de azt írták, hogy még a büntetőügy lezárásakor megsemmisítették.

Végül Klein Sándor, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Pszichológia tanszékének vezetője közbenjárásának, s talán az MSZMP KB „támogató” levelének köszönhetően mégis sikerült bekerülnöm a Juhász Gyula Tanárképző főiskola pszichológia tanszékére – tanszéki ügyintézőnek. Én vettem a krétákat, vetítettem, és a tanszékvezető „négereként” kutatásokban vehettem részt, az ő neve alatt publikálhattam, külföldi konferencián tudtam részt venni. Így kaptam egy kaliforniai egyetemről egy 3 éves posztgraduális képzésre ösztöndíjat. Amerikába kijutva, Ilia Mihály kapcsolatainak, segítségének is köszönhetően sok emberrel megismerkedtem az USA-ban. Akkor találkoztam Magda asszonnyal, aki később Kertész Imre felesége lett; vagy Szathmáry Lajossal, aki az amerikai emigráció igen jelentős alakja volt, akinek könyvtára meghaladta a mi Somogyi könyvtárunk állományát. Mózsi Ferinél, aki ugyancsak az amerikai emigráció egyik jeles személyisége, a FRAMO kiadó tulajdonosa volt Chicagóban, hosszabb időt töltöttem el. Nála ismerkedtem meg, majd tanultam meg igazából a kiadványszerkesztést az akkor korszerűnek mondható – mai szemmel nézve eléggé kezdetleges – levilágító rendszerekkel. Többek között én szerkesztettem 86-ban a Szivárvány könyvek külön kiadását az 56-os forradalom harmincadik évfordulójára.

Mivel Chicagóban dolgoztam is, még abban az évben a hazautazásom előtt 3.000 \$-ért vettem egy HP Laser Jet Series II lézerprintert! Több mint 30 kg, 110 voltos, becsomagolva fél m³, és főleg COCOM listán szereplő termék! Természetesen repülőn hoztam haza, valahogy mégis beengedték, vámkezelték, 3 millióra értékelték fel a vámosok.

Erre a gépre alapozva gmk-t, kisszövetkezetet, majd évekkel később kft-t alapítottunk. Megkezdődött a szoftverfejlesztés nagyon intenzív időszaka.

Ekkor a lézerprinter-technológia ismeretlen volt itthon, sőt, a világ legnagyobb részén. Ezekkel a printerekkel – akkor még – nem lehetett magyar karaktereket, hosszú betűket nyomtatni. Mint kiderült az én nyomtatóm a második volt az országban, a Kibernetikai Laboratóriumé volt az első. De mi előbb meg tudtuk csinálni Gonda Pistával a printerdrive-ok fejlesztését, köszönhetően egy Los Angelesben élő, vietnámi származású programozó barátomnak: a vietnámi nyelv még bonyolultabb mint a magyar, s a fejlesztési eredményeit átadta nekünk.

Ebben az időszakban főleg „hivatalos” nyomdai előkészítéseket csináltunk, nem akartuk kockáztatni, hogy akár lefoglalják a gépünket.

De azért nem hagytunk fel a szamizdatgyártással sem, főleg másokat segítünk az új technológia elterjesztésében. Például Magyar Bálint és Demszky Gábor többször jöttek Szegedre, hogy segítsünk nekik. Itt tanulták meg az akkor terjedő számítógépes nyomdai előkészítés alapjait.

A fejlesztésünk eredményeként elkészült szoftverek számtalan helyre eljutottak, a nyugati emigráció „központjaiba” mindenképpen: Bécsbe Kovács Erzsikéhez és Kálmánhoz, meg Deák Ernőhöz, Münchenben Borbándi Gyulához, Zürichben B. Szabó Péterhez. De a tengerentúlon is több emigráns kiadóhoz elküldtük: Sztáray Zoltánnak San Bernardinoba, California [*Lásd 4. sz melléklet: Sztáray Zoltán*], Fehérváry Istvánnak Santa Fe-be, New Mexico, [*Lásd 5. sz melléklet: Fehérváry István*], vagy Hámos Lacihoz New Yorkba, a New York-i székhelyű Magyar Emberi Jogok Alapítvány (HHRF) társalapítója és elnökéhez.

Ezek 88-89-ben történtek.

Már lehetett érezni a politika lazulását, az ellenzék erősödött, és egyre nyíltabban lépett fel. Természetesen a háttérben „nyomdászkodtunk”, tettük a dolgunkat.

A hivatalosan megalakult ellenzéki szervezeteknek is sok anyagot csináltunk: elsősorban nyomdai előkészítést vállaltunk, illetve ezen anyagok egy részének a sokszorosítását is. Nemcsak dolgoztunk a pártoknak, hanem a szervezetek alapításának aktív résztvevői is voltunk. Mi szerkesztettük, nyomtattuk társadalmi munkában a „Fidesz Hírek”-et; az „SzDSz tájékoztatója”-t; az „MDF Híradó”-t tizenötezer példányban [*Lásd 6. sz melléklet: MDF 15.000 pld.*]; az első 30.000 MDF pártigazolványt (a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán Bíró Zoltánnal egyeztetünk, majd az elkészült igazolványokat Lakitelekre vittük Lezsák Sándorhoz); de dolgoztunk a Kisgazda Pártnak (mi szerkesztettük a párt alkotmányának első változatát), és számos más szervezetnek is.

Persze nem mentek simán a dolgok.

Például az „SzDSz tájékoztatója”-ból ’89. január 30-án 3.000 példány várt raklapon a nyomda udvarán, mellette benzines kannával. Ugyan legyártották, de a nyomtatás után az anyag átadását megtagadták, arra hivatkozva, hogy „az SzDSz nem társadalmi szervezet”! [*Lásd 7. sz melléklet: levél a Metripond nyomdának*]

Mécs Imre lóhalálában hozta a január 23-án, Kilényi Géza igazságügy miniszterhelyettes aláírásával készült azon dokumentumot, amelyben Pozsgay Imre és Kulcsár Kálmán miniszterek tanácskozásra hívták az SzDSz – tehát elismert társadalmi szervezet – képviselőjét. Ennek bemutatása után elmaradt a tájékoztatók elégetése.

A fenti eseményekkel párhuzamosan arról is gondolkodtunk, hogy itt Szegeden is kellene valami – akkor már – legális ellenzéki újság. Mivel a „Szegedi Napló” már foglalt volt, a „Déli Napló” nevet kapta a kiadványunk. 1989 március végén adtuk ki az első számot, közéleti–társadalompolitikai lapként határoztuk meg. Az anyagi keretünk – amit lényegében a saját cégem jelentett – a kéthetenkénti megjelenést biztosította.

Természetesen be kellett szereznünk a szükséges engedélyeket, ami nem volt egyszerű, hiszen az országban a Déli Napló volt az első legális ellenzéki periodika. És ahol csak lehetett, a „hivatalos oldalról” betartottak nekünk: nem kaptunk megfelelő minőségű papírt; később a szegedi nyomda – pártutasításra – nem is vállalta, Lajosmizsére kellett vinni a nyomtatást; a társadalombiztosítás hivatala a terjesztő rikkancsok miatt állandóan ellenőrzött bennünket, hétről-hétre találtak valami új szabályt, amit be kellett tartani.

A példányszámunk gyorsan emelkedett, a kezdeti néhány ezerről pár hónap alatt meghaladtuk a 15 ezret. Már Pestre is vittünk néhány hónappal később megjelenésenként 3 ezer példányt, főleg aluljárókban lehetett megvásárolni.

Szerkesztőségünk állandó munkatársainak száma meghaladta a 10 főt: a főszerkesztő Várkonyi Balázs volt. Két független főmunkatárs: Ara-Kovács Attila és Varsa Zoltán. Munkatársak: Vass István Péter, Gonda István, Kormos Tibor, Németh György, Móra Ferenc Sándor, Koliger Károly, Hornok Ferenc és én magam voltunk.

A nemzetközi sajtóba a második számunkkal „robbantunk be”, amely számnak a címlapját Rodin Gondolkodó című munkája ihlette. Csakhogy Német Gyuri – aki az összes megjelent szám címlapját rajzolta –, a közismert „gondolkodó pózba” Kádárt ültette a 301-es parcella kövére! *[Lásd 8. sz melléklet: Rodin/Kádár]* Ez a számunk bejárta a világot: Ausztráliától Amerikáig kaptunk pozitív visszajelzéseket. Az Egyesült Királyság budapesti nagykövetének első titkára személyesen jött le Szegedre, majd vitt fel a követségre egy kötetlen beszélgetésre. De Kertész Magda is – akkor még Sass Magda, aki az USA kereskedelmi attaséjaként dogozott – terjesztette Amerikában. Zürichbe a szerkesztőségünk meghívást kapott B. Szabó Péter barátomtól, aki a svájci emigráció vezéralakja, író, költő mecénás egy személyben. A SMIKK (Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör) szervezésében megvalósult felolvasó esten mutattuk be a lapunkat.

Mivel a Déli Napló lényegében ráfizetéses volt, annak „mintájára”, stílusában elindítottuk a Déli Apró hirdetőújságot, bízunk abban, hogy gazdaságilag a két lap stabilá válhat, anyagilag megerősödünk.

De a hatalom – legalábbis Szegeden – kezdett magához térni. Számtalan feljelentés, mindenféle ellenőrzés után egy mondvacsinált ürüggyel több milliós bírsággal sújtott a társadalombiztosító 89 őszén: a több mint két tucatnyi rikkancsunkat „diák-foglalkoztatott”-ként alkalmaztuk, nem pedig „mozgóárus dolgozó”-ként. Így a társadalombiztosításuk lényegesen kevesebb volt, de hát valóban diákok voltak. A különbözetet, ami milliós nagyságrendűre duzzadt a büntetéssel és a késedelmi kamattal együtt, be kellett fizetni. Nem találtunk senkit, aki megfelelő bátorsággal és tőkeerővel betársult volna. Hogy a csődöt elkerüljük, a Déli Aprót el kellett adnom, a Déli Napló kiadását pedig szüneteltettük... mind a mai napig... szünetel! ! *[Lásd 9–10. sz. melléklet: Ennyi]*

Epilógus

1.) Az országos pártokból pár éven belül kiábrándultam: úgy láttam – amit számomra az idő igazolt is –, hogy nem jó irányban indultak el, és azóta sem jó irányba haladnak.

1994-ben Szegeden – ismét elsőként – megalapítottuk a Polgárosuló Szegedért Egyesületet, a klasszikus értelemben vett politizáló civil szervezetet. Aztán később (bolond)gombaként nőttek ki az ilyen-olyan pártokhoz kötődő, nevükben azonban függetlennek mondott civil szervezetek. Egy évvel később a nevünket Polgári Szegedért Egyesületre módosítottuk. Majd amikor a Fidesz is beemelte nevébe a „Polgári” jelzőt, több száz főnyi tagságunk „közfelkiáltással” „Szegedért Egyesület”-re módosította, hogy elhatároljuk magunkat ettől a párttól is, nehogy úgy érezze bárki, hogy közünk van hozzá.

Az első választáson, amelyen résztvettünk, szép eredményt értünk el: 5 képviselőnk jutott be a közgyűlésbe, megelőzve a szocialistákon kívül mindenkit – a Fideszt, az MDF-et, az SzDSz-t, a Kiszgazda Pártot, a KDNP-t! Polgármesterünk sikeresen alkalmazta a „lenini szalámi taktikát”, a frakciót felmorzsolta. Szerveztünk 1998-ban a Fidesz kiszolgálója lett. 2002-ben még kísérletet tettünk az önálló független létre, de nem sikerült stabilizálni az egyesületünket. Rá kellett jönnünk, hogy független civil szervezetként nincs helyünk a pártok politikai sakktábláján!

2010-ben az egyesületünk tevékenységi kört változtatott, egészségüggyel és szociális területekkel foglalkozott pár évig, majd 2015-ben ismét profilt váltottunk: az „információs és kommunikációs technológiai szakterületen működő személyek és vállalkozások, valamint az egyetemi szféra közötti kapcsolatok erősítése, fiatalok, egyetemisták vállalkozóvá válásának elősegítése, az információs és kommunikációs

iparág hazai és nemzetközi elismertségének növelése, a kutatás fejlesztési és innovációs tevékenység elősegítése és a tagok szakmai érdekeinek hatékony képviselése” a célunk.

2.) 1995-ben kaptam két papírsásknyi, majd 50 kilónyi iratot. Mint kiderült, a rendőrségnél leselejtezett páncélszekrényekből került hozzám, ugyanis nem ürítették ki, mielőtt a MÉH-telepre vitték. A legrégebbi dokumentumok 1956-ból, a legfrissebbek 1989-ből valók. Az 56-os papírokból kiderül, hogy kik voltak jó elvtársak és kik nem. A köztes időkből van olyan, amely bizonyos egyetemi vezetőknek a belügyminisztérium felé való „jelentési” kötelezettségét rögzítette. A legutolsó az 1989. március 15-i ünnepre vonatkozó operatív terv a megfigyelendő személyekről, az esetleges beavatkozásról. Köztisztelőben álló, közismert, már kevésbé aktív közéleti személy, (egy másik) B. Gy. írta alá!

Jelentős része bizalmas, szigorúan bizalmas vagy titkosított anyag. Révész Béla tanácsára bevittük közösen a Történeti Hivatalba, ahol hivatalosan Markó György, a hivatal vezetője átvette. Pár nappal később ismét nyomozók jöttek (úgy tudom, Markó György titkárnője „hivatalból” feljelentett) – most csak kettő – és elmondták, hogy akár házkutatást is tarthatnának. De nem erőltették.

Ha tudnék bízni abban, hogy vannak olyan aktív fiatalok – és akár idősebbek is – akikkel együtt lehetne az aktuális korrump, arrogáns diktatúra ellen fellépni, azt hiszem, csatlakoznék.

Köszönöm a figyelmet!

1. sz. melléklet

Rajk László és társai elleni bírósági per, 1983. szeptember 28.

83.09.28

A Pesti Központi Kerületi...Bíróság
17 B2798/1983...../197.../.....szám

Végzés

Atárgyi eljárás.....miatt Rajk László és társai.....ellen
indított büntető ügyben a bíróság az 1983. évi ..október.....hó.....napjának
8,30.....órájára kitűzött tárgyalást elhalasztja.

Uj tárgyalási határnapot a bíróság hivatalból tűz ki, amelyre a feleket külön
végzéssel fogja megidézni.

Uj tárgyalási határnapul a bíróság 19...évihó.....nap-
jának óráját tűzi ki, amelyrea már közölt jogkö-
vetkezmények mellett megidézem.

Bpest 197⁸³.....évi ..szeptember.....hó 28.....napján

Joósné dr. Decsov Évas.k.
a tanács elnöke - bíró

A kiadmány kitételül:
.....

228 A tárgyalás elhalasztás fontos okból
TM Bv Házinyomda

Pesti Központi Kerületi Bíróság
Budapest V., Markó u. 25.
Főv. beszélő: 326-170
Levél cím: Budapest
Pf. 28.
1887

BÜNTETŐ ELJÁRÁS
Dr. Csapó Balázs

33/2
End.

Szeged
Ipolyisor 9/b.
6724

III

2. sz. melléklet
MSZMP KB levele, 1983. június 21.

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁG
Tudományos, Köznevelési és Kulturális
Osztály

Budapest, 1983. június 21.

Csapó Balázs részére
Szeged, Ipoly sor 9/b
6 7 2 4

Kedves Csapó Elvtárs !

Aczél György elvtárshoz, az MSzMP Központi Bizottságának titkárához címzett levelében állásgondjainak megoldásához kér segítséget.

Mint azt VI.9-i személyes találkozásunk alkalmával is kifejtettem, nem tudunk segítségére lenni abban, hogy az Ön által megpályázott állást a SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézetében betölthesse.

Igyekszünk azonban segíteni Önnek abban, hogy Szegeden képzettségének megfelelően elhelyezkedhessék. Reméljük, hogy sikerül olyan munkahelyet találnia, amely nem akadályozza az ELTE-n elkezdett tanulmányainak folytatását.

Elvtársi üdvözléssel:

Szabó Imre
/: Szabó Imre :/

3. sz. melléklet
Bírósági végzés, 1983. június 30.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság.
17.R.Föv.1734/1983/2.szám.

83.06.30

A Népköztársaság nevében!

A Pesti Központi Kerületi Bíróság Budapestén, 1983. június 30.
napján megtartott ülésben meghozta a következő

v ó g z é s t :

A bíróság az
ismeretlen tettesek ellen folyamatban volt büntető ügyben

R a j k L á s z l ó érdekelttől - aki Budapesten, 1949. január
26.-án született, anyja: Földi Julianna,
1052 Budapest, Gellő u. 3. sz. a. lakos, szem.
sz.: 1-490.126-0061,-

B á b a I v á n érdekelttől - aki Teplicen, 1950. június 25.-én
született, anyja: Kacirkova Piroška, 1024 Buda-
pest, Lövház u 28.sz.a.lakos,-

és.

dr. V á s á r h e l y i J u d i t érdekelttől - aki Nagykanizsán, 1944.
június 20.-án született, anyja: Velez
Sárolda, 1024 Budapest, Lövház u 28.sz.
a.lakos, szem.sz.: 2-440.620-4231-

lefoglalt, és a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalában Bj.152/1983.
tisz.1-62.sorszám alatt kezelt,

továbbá

S o m o g y i M i k l ó s n é érdekelttől - aki Vácott 1945.
február 25.-én született, anyja:
Nagy Julianna, 3300 Eger, Szarvas
Gábor u.1.sz.a.lakos, szem.sz.:
2-450.225-5253,-

és.

dr. C s a p ó B a l á z s érdekelttől - aki Szentgálon, 1956.
június 14.-én született, anyja: Csefkó
Jolán, 6724 Szeged, Polysor 9/b.alatti
lakos, szem.sz.: 1-560.614-3132 -

lefoglalt, és az iratokhoz I-II. jelű dossziében lévő tárgyakat
sajtótermékeket - sajtórendészeti vétség kapcsán - e l k o -
b o z z a, és megsemmisítésüket rendeli el.

Az eljárás során keletkezett büntügyi költséget az állam viseli.

Figyelmezteti a bíróság az érdekelteket, hogy a végzés ellen
fellebbezésnek nincs helye, azonban a végzés kézbesítésétől
számított 8 /Nyolc/ napon belül a bíróságtól tárgyalás tartását
kérhetik.

4. sz. melléklet
Sztáray Zoltán levele, 1989. május 31.

Sztáray Zoltán
5252 Sepulveda Avenue
San Bernardino, CA 92404
Telefon: (713) 883-6029

1989. május 31.

Dr. Csapó Balázs úrnak,
H-6725 Szeged
Liliom utca 14. II/14.

Kedves Barátom!

A néha nem ok nélkül hitetlenkedő barátaimnak ezentúl a folyó hó 15-én kelt szíves soraidat és azok mellékleteit fogom mutogatni, hát-ha elhiszik, szülőházánkban más világ járja, mint amikor nekifutottunk a magyvilágnak. Jóllehet, én nem tartozom a hitetlenkedők közé, de az a készség, amelylyel kérésemet kezelted, engem is végtelen bizakodással tölt el. Jó néhány évtizede élek távol Magyarországtól s bizony, előfordult, hogy ügyes-bajos dolgaim közepette magyar hatóságokhoz, cégekhez, vállalatokhoz kellett fordulnom: legtöbb-ször hiába. Válaszra sem méltattak. Engedd meg, hogy mindezeket előrebocsátva köszönjem meg fáradozásodat.

Ami a magyar betű-programot illeti, időközben a Kaliforniai Egyetem Santa Barbara-i részlegénél tanító barátomtól, a nyelvész Hetzron Róberttől, váratlanul ingyen és bérmentve kaptam meg. Azután, hogy jó két éve hiába kísérleteztem ezzel magánál az IBM vállalatnál is. Így azután csak köszönetemet küldhetem az ajánlatodért.

Az odahaza is ismert Új Látóhatár folyóirat amerikai kiadó-szerkesztője vagyok. Miután az elmúlt évben főként költségvetési okok miatt feladtuk a korábbi szedési, nyomási eljárást s áttértünk a modernebb és olcsóbb - Münchenben megtalált - előállítási technikára, felmerült az az ötletünk, hogy az amerikai cikkeket itt szedjük ki s csak nyomtatásra küldjük Németországba. Ezen a megoldáson most kísérletezünk.

Külön köszönöm meg az új lapotok, a Déli Napló példányainak megküldését s nagy érdeklődéssel olvasom a bennük található cikkeket. Szív-ből kívánok a kezdeményezéshez sok sikert!

Köszönetemet megismételve, baráti köszöntésemet küldöm, ahogy korábban is írtam, a (magyar) világ végéről.

Sztáray Zoltán

5. sz. melléklet
Fehérvári István levele

PRO LIBERTATE

— Publishing House —

SANTA FE
1905 CONEJO DR.
NEW MEXICO 87501
(505) 983-8534

Page 2.

A mi kis kiadovalalatunk eddig igen szepen mukodott es most,hogy nyug-dijba mentem,ezt a munkat tobb lehetoseggel tovabb kivanom folytatni,- vagyis ujabb konyveket kivanok kiadni.A javaslatom a kovetkezo lenne: Olyan keziratokat,megjelent konyveket keresek angolnyelvu kiadasra,melyek Keleteuropaval foglalkoznak.Ez lehet regeny,tortenelmi munka,politikai vonatkozasu,tarsadalmi,szocialis problemakkal foglalkozo,dokumentacios tortenelmi osszefoglalo,de lehet szerakoztato targu konyvek is,sport, haztartas etc.-egyszoval minden ami az itteni angolszasz olvasot erdekelheti. A kozos egyuttmukodes abbol allna,hogy To odaat megkeresnetek az ilyen vonatkozasu kiadvanyokat,keziratokat,-megtudnatok a kiadoi jog lehetoseget,szerzoi dijjat,kiadoi dijjat,-/copy right/ es ezekbol egy peldanyt elkuldenetek.Nem szukseges,hogy ezek az iratok csak ma-gyar szerzotol szarmazzanak,lengyel dolgok ma igen az erdeklodes kozep-pontjaban vannak,- lehet termeszetesen mas keleteuropasi nemzetektol is Ha emgallapodnank egy ilyen kiadasban,akkor Ti odahaza leforditanatok, a leforditott anyagot kikuldenetek ellenorzesre/fontos/ es utana na-latok,kiszednetek,kinyomtatnatok es kiszallitanatok hozzank. A mi felada-tunk volna eladni.Mi fizetnenk a kulonbozo jogdijjakat es az eloallitas szallitas dijjat. Ha ezt megtudnank valositani,akkor ez egy folytatolagos uzleti kapcsolatot tudna teremteni. - Ez a javaslatom nagyjabol,amnyiben nektek a kozos jovobeli egyuttmokodes megfelel,ugy irjatok meg az eszre-veteleiteket, s ha mindketten megegyezunk,akkor elkezdhetjuk egy szer-zodes megkoteset es egy uj USA_HUNGARY ceg megalapitastat.-En a napok-ban ezt atbeszelem meg az ugyvedemmel,ajanlatos volna ha Ti is megtudnatok egy ilyen egyuttmukodes hazai jogi kovetkezteteseit.-

Jelenleg ket leforditott keziratom van kiadasra,az egyik igen eredkes a masik ,Isten tudja.Egy ujabb kiadasra kb.hat honap all rendelkezesunkre,tehat az ido nem olyan surgeto,-de sokat nem is tudunk varni.

Edesapam 98.eleteveben szeptember elso vasarnapjan meghalt Mohacsott es eloszor ugy volt,hogy a szept.29-i temetesere hazautazom,de kesobb batyam javaslatara ettol elalltam.Igy valoszinuleg csak a tavasszal latogatok el Magyarorszagra. -Kivanok Neked es munkatarsaidnak tovabbi jo es sikeres munkat. Baratilag udvozol

Publisher of East-European History—Literature—Art

6. sz. melléklet

MDF Híradó nyomtatásának megrendelése, 1989. január 30.

89.01.20

SZEGEDI NYOMDA HÍRMEZŐV. SARHENYI
ÜZEME

M e g r e n d e l ő

Megrendeljük Önöknél az MDF Híradó nyomtatását
15.000 példányban A/6-os méretben.

A szedett anyagot mi biztosítjuk.

Szeged, 1989. január 30.

ISIS Kulturális Kiadóvétel:
Szegedi Egyet. c.
6722 Szeged, Bol. 1.
III. ép. II. c.
Adó sz.: 10204550.4.-

Csapó Balázs

Ar. szedett anyagot biztosítjuk
R. Balázs

7. sz. melléklet

Levél az SZDSZ tájékoztató megsemmisítése ellen, 1989. január 30.

89.01.30

METRIPOND SE Nyomda
6801 Hódmezővásárhely
Hódtó 77

Tisztelt D. Szabó Árpád!

1989. január 16-án kelt írásos megrendelésünkre Önök az elkészült, sokszorosított, a Szabad Demokraták Szövetsége belső tájékoztatójának átadását megtagadták – formai és politikai okokra hivatkozva. Telefonbeszélgetésünk, majd helyszíni tárgyalásaink eredményeként a 3.000 db nyomtatvány fizikai megsemmisítését egyelőre felfüggesztették.

Mivel Önök nem ismerik el az SZDSZ társadalmi szervezetként való működését (ami az Önök kifogásának alapja), ezért mellékelem az Igazságügyi Minisztérium 1989. január 23-án kelt levelének másolatát. Amennyiben jelen levél átvétele után sem hajlandók a megrendelt és elkészült nyomtatványok átadására, bírósághoz, illetve az ország nyilvánosságához fordulok.

Szeged, 1989. január 30.

Csapó Balázs
dr. Csapó Balázs

Hódmezővásárhely, 1989. 1.30

A levél egy példányát átadtam:

Dr. Árpád

8. sz. melléklet

A Déli Napló 1989. április 6-i számának címlapja

12 év kiskirályság	4
Csak az órákat szedték össze	6
A történelem igáslova	9
"Kortespénz" a KISZ-nek	13
Kajli, a magyar ügynök	14
Botrány lesz, püspök elvtárs!	17
Melyik MSZMP-be lépjek?	23

1989. április 6. I. évf. 2. sz.

Közéleti—társadalompolitikai lap

Ára: 17 Ft

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
SZEGED, LILÍOM u. 14. II. emelet

9. sz. melléklet

„Ennyi” – Déli Napló karikatúrák, 1989 március-november

„Nem volt törvényértés ebben az országban? Mondhatnánk, hogy még a törvények is törvénytelenül születtek.” (Fűr Lajos – MDF)

„A pár éve még szegénytelen népszerű Kádár azzal lopta be magát az épp általa halálra ijesztett nép szívébe, hogy elhítette: ő a legkisebb rossz.” (Tamás Gáspár Miklós – SZDSZ)

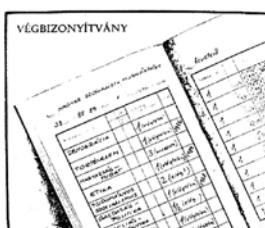
„Mivel spórol a magyar kormányt SzociáLPolitikával. (kinban született?)”

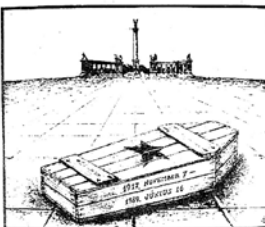
„Az MSZMP apparátusi csúcsovezetősége leginkább a hadseregben, a rendőrségben, a jogrendben és a Varsói Szerződésben bízik.” (részlet egy májusi országos felmérésből)

„A biztosítótű akkor (még) nem nyílt ki.” (kommentár)

„A hajó-Magyarország találkozás a jég-hegy-MSZMP-vel nagyon hasonlít a Tutanic esetére.” (egy amerikai tudóstól)

„Békelykossákok évtizedei. Koponyagúllakból rakott mérföldkövek...”

„A centrum én vagyok! – mondotta Grósz Károly tizennegyedik-lajosi szerénységgel.”

„Néhánybete cimlapunk – a most törődékes – teljes volt még. Itt, ezen a kővön ült egy ember...”

10. sz. melléklet

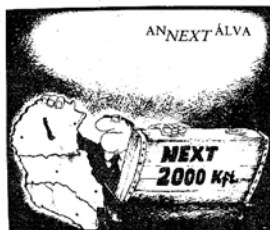
„Ennyi” – Déli Napló karikatúrák, 1989 március-november

„A Hazafias Népfrent tizennégyezer forintot, az MDF 41 ezer 500 forintot költött saját jelöltjére a korteskedés során. Az MSZMP (bőlégballonostól) 200 ezer forintot használt fel e célra a pártkasszából – Szegeden.”

„Tekintsen le ide, az ópusztaszeri politikai fórum sereglétére. Azután válasszon.”

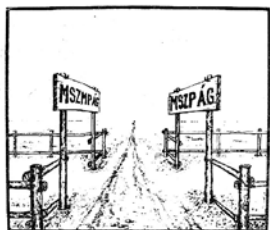
„Hogy a pártvagyon az államé? Az állam mi vagyunk, elvtársak! Úgyis mindig a pártállamot emlegetik.”

„A 44 évben volt jó is, most miért csak a rosszát mondják.” (egy müncheni ferences)

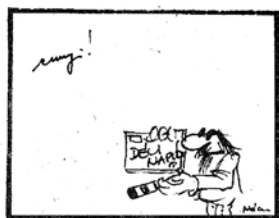
„Csak a kőkonzervatívok szorultak ki, s hála Istennek, már szervezkednek is.”

„Ugyanazon pártban maradtak hát valamennyien.”

„Kiskoriúsítva...”

napló

1989. március 24. — november 17.